

ÕPETUS JA ELU

„Ujuelu ei koosne ainult kuuwadeist õppelaulest, waid tegelikult usust, mis pühitseb elu ning õilistab oleskut perekonnas ja koguduses.“ — Tunnist. IV, lkh. 337.

„Lõeline ujuelu on Jumala Sõna järele elamine. Ujuelul ilma Pühakirja järele elamata ei ole mingit väärtust.“ — Tunnist. jutlustajatele, lkh. 127.

Etteheide, et kriistlased ei ela nagu õpetawad, põhjustab üleskutse kriistlastele meeleparandujeks. Snimestel on õigus nõuda mitte üksnes õiget ewangeliumi õpetust, waid ka kriistlaste tegelikku, pühitsetud elu. Selleks annab Kristus ise õiguse: „Kes neid minu sõnu kuulab ja teeb nende järele, teda pean mina mõistlikuks meheks.“ (Mat. 7, 24.) Sõna „teeb“ jaab siin eriti rõhutatud.

Algkriistlaste elu ei jäta kahelda töö järele elamises. (Joh. 3, 21.) Nii loame esimestest kriistlastest, kes enne olnud paganad: „Seft Jumal on, kes teie sees teeb, et te tahate ja mõite teha tema heameele pärast“ Wlk. 2, 13.

See oli Sõna mõju kriistlastele endile ja oma ümbruskonnale, mis andis ristiusule mõidu esimestel sajanditel. Uues Testamendis ei ole kuski räägitud maailmawõitmisest kõneõjawusega. Ewangelisatsioon, sõna tänapäewases tähenduses, ei olnud alguses üldse. Jumalateenistused ja awalikud ewangeliiumi kuulutused ei olnud lubatud. Siiski oli algkogudus täiesti ewangelislik. Tänapäewases elus, töö juures, inimestega kokku saades, lewitati Kristuse aulijed õpetused.

„Kriistlased mõitsid usule poolehoidjaid, mitte awalikkude ja isearaliste kõnedega, waid oma eluga ja jurmaga. Nii mehed kui naised tunnistasid oma usku puhta elumiisiga, ennatjalgawa tegemusega teiste heaks, kartmata surwet, wanglat, tagakiusamist ja haigust.“ — „The Missionary Idea“, lkh. 24.

Jumala Sõna mõju tagajärgeid kriistlaste elus kirjutawad kirikuisad. Justinius Marter: „Ei ole ühtki rahvast, ei graeklasi ega teisi..., kelle keskel ei tooda tänapäewaid ristilöödu nimel kõigi asjade loojale ja Kõale.“ Tertullian:

„Me oleme niimitelda eiljest saadik, siiski me täidame teie linnad, jaared, majad, paleed, jenatid ja foorumi. Me oleme ainult jätnud teile teie templid.“ Nii täielik oli algkoguduse mõit, et kolme sajandi järele pidi kogu Rooma riik end paenutama mõiduka kiriku alla. Wäidetakse, et üks kümnendik Rooma riigi rahvast olid kriistlased. Kui piiskop Gregor Thoumaturgus läks 240. a. p. Kr. Rontuse pealinna Uus-Cesareasse, siis leidis ta seal ainult seitse kriistlast. Kui ta aga aastal 265. lahkus, siis jäi sinna ainult seitseteist paganat.

„Jumala riigi töö maa peal wajab piiblikliste tõdede tublijid efindajaid... Jumal ei kutsu üles mitte ainult jutlustajaid, waid ka arste, halastajaõdesid, kolportööre, piiblitöölisi ja teisi koguduselikkeid, kes tunnewad Jumala Sõna ja tema armu wäge, et nad pööraksid tähelepantu töötamata maa-kohtade wajadustele. Neg kaob kiiresti, ja on weel palju teha. Kõik jõud tuleb kokku wõtta, et praegusi võimalusi targasti ära kasutada.“ — „Wirken der Apostel“, lkh. 126.

Praegune suur wajadus on jutlustajate kui ka koguduselikkude äratus. Uuewad jõud, mis on wajalikud Jumala Sõna kuulutamiseks, peawad üles ärkama ja Jeesuse teenistusse astuma. Tihti kogudus kujutab inimeste kogu, kus mõned räägivad ja paljud kuulawad, wõi kus mõned räägivad ja töötawad ning enamus kuulab ja toetab rahalt. See seisukord mõib olla olnud teatud ajal hea, mis on weel ka küsitaw. Praegu aga on rohkem tarwis.

Snimene, kes tunneb tõde, on sunnitud tegema emba-kumba, kas usku muutma wõi lewitama. Kui usk ei ole õige, siis peab ta selle maha jätma. Kui see aga on õige, siis peab ta seda lewitama. Usu lewitamine ei ole üksnes jutustaja ülesanne. Usk ei ole mingi elukutse wõi rahwafilii asi. Surustaja on teatavas mõttes oma wäeõja juht. Lõeline mõitus toimub jõduribe abil. Ei olesk mõistlik ega kawatindel, kui juht peaks jõdima oma rahwa asemel, kuna wiimased mõnusalt juures oleskid ja pealt waataksid. Etelik on armata, et üldse ei töötata usju eest, ja et jutlustajale antakse kasu selle eest, et ta peab kogu aja ku-

Manitsus

juustajatele ja liikmetele

Wanem J. M. Wilcox'i kõne, peetud general-konwenti ja nõukogu 1934. a. jügisistungis alwamiskoosolekul Battle Creeki's.

Apostel Paulus lähenes oma pita ja jündmusterikka elu lõpule; jama tõsiasi maksis ka teiste apostlite elu kohta. Paulus teadis, et ta pidi jätma ewangeeliumi kuulutamise nooremate ja wähemate kogemustega töölise hoole. Kirjad Timoteusele ja Tiitusele kirjeldavad ertliki juhatusi töölisetele Issanda wiinamäel. Timoteusele tehasse ülesandeks kanda hoolt selle eest, et ei õpetataks „muid õpetusi“ ega pandaks tähele „tühje juttusid,“ waid õpetataks, tõe „endiste prohwetikuulutuste järele,“ ehitades üles tawakaalustatud kogudusi. 1. Tim. 1, 18. Samu põhimõtteid rõhutatakse ka Tiitusele, et ta paneks ametisse ainult neid, „kes sinni peab ustawast sõnast, et ta wõiks wägew olla niihästi manitsema terve õpetuse läbi, kui ka neid, kes wasturääkijad on, noomima.“ Tiit. 1, 9.

St. Johannes oma teises kirjas manitses kogudusi pidama sinni tõeõpetusest ja hoidma kõige eest, mis pole kooskõlas Sumala Sõna õpetusega. 2. Joh. 8—11. Piibel on ainus õige moodsu ja katsetuwa igale õpetusele, ja nii jutlustajatel kui liikmetel tuleb sellega põhjalikult tutwuneda. 2. Tim. 3, 16.

Siitumine, millega oleme ühenduses, põhjeneb juurtel põhitudedel, nagu: Sumala olemus, Piibakirja sihendamine Piibalt Waimult, lumastamine ainult Kristuse läbi, meeleparandamine, uisünd ja õiguse and-ustu läbi, Piiba Waimu töö, Sumala kästude muutmatus, ühes sellega ka hingamispaewa pühitsemise maksuus kõigile, Kristuse preestriteenistus taewases pühapaigas, uuriuiskohus taewas, Kristuse tulemise õpetus, prohwetliku waimu

lutama oma rahwa trööstimiseks, midagi juuremat patu wae wastu ette wõtmata.

Õige usu elu peab awaldama tegudes, sest muidu ta ei jaa olla õige. Usklikud on praegu juurimas hädaohus. Meile murutub raskets kuulata kõnet ja kirjajelekust, lugeda waimulikku ja õpetlikku kirjandust, kui nad ise ei piilia igapäew lewitada usku. Sagamatu ja ennastalgaw teenistus teiste päästimiseks peab olema seopes wõitlussega patu wastu.

Sofrates ütles: „Mis mul ei ole, jeda ma ei jaa anda.“ Koosolekulajast, selle kristlik elu ei maks midagi müüd kui kummet tähta ja mõnd annet kuu, ei jaa niipea tegewat kristliku usu lewi-

and ülejäanute koguduses, elu ainult Kristuses, kristliku kasiuuse õpetus ja teised õpetused, mis leiduwad piiblis.

Need piibalikud tões kirjutawad igawest ewangeeliumi iga aja jaoks. Seda igawest ewangeeliumi kuulutajad kõik prohwetid ja apostlid oma aja kohajelt. Meie ajal ei wõi kuulutada ewangeeliumi nõnda, kui jeda tegid Noa, Paulus wõi Juter. Paulus kuulutas „õigusest ja kasiuast elust ja tullewajest lohtust.“ Meie peame jutlustama, et tema lohtu tund on tulnud. Tões on needjamad, aga me peame neid kuulutama oma aja kohajelt. Meie kuulutus peab olema tawakaalus, kooskõlas ja ülesehitaw.

Piibides sinweneda tõe ühikasjadesse, me ei pea langema üheliuugjusesse. Peame õpetama iga aja kooskõlas teiste tõeõjadega. Terwiseõpetus ja mitmed teised on üks aja üldkuulutusest, aga need pole mitte kogu kuulutus; kõiki neid põhimõtteid tuleb kuulutada kooskõlas teiste tõeõmetetega, mis antud meie aja jaoks.

Kui apostlid omal ajal pidasid wajakuts maitsjeda usklikke, et nad oleksid kaimemeelsed ja peaksid sinni tõesst tema puhtuses, siis see wajakuts on tänapäew veel juurem.

Meile üteldakse selle kohta:

„Me peame seisma kindlalt igawese tõe alusel, mis on jäänud seisma läbi katsumistes ja raskustes. Peame pidama sinni oma usu kindlalt alusamastest. Tões, mis Sumal annud meile, on meie ainjam kindel alus. See on teinud meid rahwaks, mis me oleme. Uja moodsu ei ole wähenadum nende tõesde wäärtust.“ — „Special Testimonies“, S. B. nr. 2, lk. 51.

Saatan on alati piibidnud segada mõnigate meeli, pannes neid uurima küsimusi, mis ei ole

tajat. Tema elu ei ole teistele wäga wiljakas. Kui kristlased aga usklikult läbi elawad Piiba Waimu wõimija mõju, siis nad astuwad ka sõna ja teoga Sumala riigi töö eest wälja. Siis ei jaa olla ka wastupanu.

„Des minu sisse usub (nagu kiri ütles — niisiis kuulwad ja teowad —), selle ihust peawad jooksma elawa mee jõud.“ (Joh. 7, 38.) „Uga jeda ütles ta Waimust, jeda need pidid saama, kes tema sisse usuwad.“ (Salmi 39.) „See wesi, mis ma temale annan, jaab tema sees weetakemaks, mis hoowab igawesse ellu.“ (Joh. 4, 14.)

Issand, anna meile jeda wetti!

S. L. Rudy.

C. H. Watson,
general-konverentsi esimees, keda ootame
konverentsile kaugel külalisena.

antud täpselt teada piiblis, või millel pole üldse alust ewangeeliumis. Arvamusel seitsme pikke rääkimise, Mekijeede isiku, 144000 koosseija, Püha Waimu isiku ja teiste sarnase ijeloomuga küsimuste üle on olnud nii mõnegi hea kuid efitteele jattunud wenna uurimuste peaaneks ja on wiinud rahutusse mitugi kohtlojt uurijat.

Me wõime tekitada paha, wõttes aega niisuguste küsimuste uurimiseks ja waidlemiseks. Meid on otse hoiatatud selle eest.

„Ma olen näinud hädaohtu nende kuulutajate poolt, kes jooksewad kõrwale praegusaegse tõe tähtsatest punktidest, ja wiibiwad ainet juures, mis ei ole ette nähtud karja parandamiseks ja hingede pühitsemiseks. Saatan piüiab siin igal wõimalikul teel kahju teha.

Agas niisugused ained nagu pühapaik, ühenduses 2300 õhtu- ja hommikuga, Sumala käsusõnad ja Jeesuse usk on selleks määratud, et selgitada wiimast advent-kuulutust, näidata meie praegust seisukohta, ehitada ules kahtlejate usku ja anda kindlat lootust aulise tulewiku kohta. Ma olen näinud, et need on tähtsaimad ained, mille juure kuulutajad peawad jääma.“ — „Early Writings“, lht. 63.

Need sõnad üteldi selle liikumise ajal, sest neid wajati siis. Meid wajatakse weel enam meie ajal. Tänapäevane maailm on täidetud kõiksuguste põhjuste uurimistega ja küsimustega. Peame ettewaatlikud olema, et me ei unustaks kuulutust Kristuse tulekust ja teist jellega ühenduses olewaid tõdesid, millise kuulutuse Sumal meile annud.

Sumal tahab et tema julased täna kuulutaksid

wanu ewangeelilisi õpetusi — kurbastust patu pärast, meelearandust ja ülestunnistamist. Me wajame wanamoelisi jutlusi, wanamoelisi kombeid ja wanamoelisi wäsid ja emasid Iisraelis. Patuste pärast tuleb töötada ketswalt, tõsijelt ja targalt, kuni nad näewad, et nad on astunud üle Sumala käsudest, parandawad meelt Sumala ees ja usuwad Jeesusesse Kristusesse.“ — Undated M. S. nr. 111.

Meile üteldakse, et Kristuse tuleku eel mitmed wõtawad usust ära taganeda ja efitaja wainude ja kirjade wainude õpetuste poole hoida. Mõned õppepunktid on saatan pealetungimise erilisteks objektideks. Meid hoiatatakse, et saatan teeb selleks ijearalisi jõupingutusi, et häwitada usku Kristuse ülempreesterliku teenistuse kohta taewas, mis on meie usu peaalus.

„Saatan piüiab alati tuua fanaatilisi eelarwamisi pühapaiga mõtte kohta . . . Tema piüiab seega kõrwaldada eefkohtja mõju usklikkude südamest, ajeldes jeda fanaatiliste teooriatega, piüides teha kühjaks lumastuse tõde ja häwitada meie usaldust tõesse, mida oleme pidanud pühaks jellest ajast, kui algas kolme-ingli-kuulutus. Ta tahab meilt rõowida usu tõesse, mis meid on teinud erirahwaks, andes meie tööle ijeloomu ja jõu.“ — „Testimonies“, S. B. nr. 7, p. 17.

„Ma tean, et õpetus pühapaiga üle põhjeneb õigujel ja tõel, just nii nagu oleme teda uskunud nii palju aastaid. Kuid waenlane piüiab juhtida meeli kõrwalteedele. Tema rõõmustab kui need, kes tunnawad tõde, koguwad kirjakohhti ja ehitawad ules efitõpetusi, millel pole alust tões. Sel wiisil pühakirja tarwitatakse kurjasti; see pole antud jagaduse tekitamiseks waid tõe kinnitamiseks.“ — „Gospel Workers“ p. 303.

„Waenlane tahab jisse tuua waleteooriaid, nii kui õpetus, et pühapaika pole üldse olemas. See on üks punkt, mis saab olema usust lahkumise põhjusteks. Kuid kust leiaksime kindla aluse, kui mitte tõesst, mille Sumal meile annud wiiskümmend aastat tagasi.“ — „Review and Herald“, mai 25, 1905.

Tõesti, kui tõe alused on häwitatud, mis wõib siis tõe wael teha? Me peame juurima hooliga uurima oma usu põhjümõtteid, nagu need on pühakirjas. Meil on waja jutlustada piibli õpetust. See jutlustamine on kogunud adventiste ja see hoiab neid ka jeejagustena. Paljud koguduseliikmed wajawad õpetust ka meie usu kõige wäiksemates asjades.

Meie noorsugu wajab kinnitamist selle kuulutuse tõesse. See tundmine, kui see kantakse üle kristliku teenistusesse, aitab rohkem kui kõik muu, mis selleks tehakse, et hoida meie noorsugu sel kirjal ajal.

Järgneb.

„Mis on nad sinu kojas näinud?“

Jes. 39, 1—7.

Rahetsandal sajandil enne Kristust oli Assüüria vägevaim riik maailmas. Sacheribi valitsemise ajal ta kõige laugemale. Isegi Sisraael ja Suuda ei jäänud tema kallaletungile vastu panna. Ise läbi hoiti Jeruusalemi ühes tema ühe templiga hävitustest. Selle vägeva Assüüria riigi kõrval arenes aga pikkamööda teine riik, mis hiljem muutus maailmariigiks — Babiloonia. Vastumeelset kandis see veel Assüüria üht, ja Merodak Paladan oli Sacheribi surmavaenlane.

Ühel päeval nähti tulevat karavani Jeruusalema poole. Seal oli Babiloonia sõrgeid aulandjaid. Mis põhjustas neid ette võtma jeda raskest ja hädasõlmist poolteise-kululist reisu? Neil pidi olema selleks väga tähtis ülesanne. Kõige pealt nad tahtsid sõlmida lepingut Suuda riigiga Assüüria riigi vastu, sest nad olid kuulnud Suuda riigi võidust. Ka kuulidus Siskia imelisest terweksaamisest oli jõudnud Babilooniasse. Tema terweks saades pöördus ime looduses ja Babiloonia astronoomid nägid päikese tagajuminekut. Babiloonia võimustid tulid ka arutama selle loodusime põhjusti. (2. Mõ 32, 31.)

See külastus oli väga tähendusrikas Babiloonia riigile, aga veel tähendusrikkam Siskiale endale ja tema rahvale. Paganluse jaadikute kohanemisel „jättis Sumal teda maha, ja kirjutas teda, et pidi teada saama kõik, mis ta jüdamas.“ Sumal võttis pealtvaataja seisukoha, et näha, mis teeb nüüd selles olukorras Sumala laps. Kuidas ta juhtub paganatesse. Millest ta hakkab rääkima. — Sumal paneb tähele ka tänapäev oma lapsi. Kui me hingime suurima tähelepanu inimestele äga näe Sumalat, siis paneb ta meid hoolega tähele. Me soovime heameelega inimeste poolehoidu ja võime kergesti Sumala poolehoidu ära liikata. „Sumal jättis teda maha,“ see tähendab, ta jättis teda tema oma südame heade ja halbade kalduvuste kätte. Saatuslik tund ligines Siskia elus.

Saadikute pidulik vastuvõtt oli mööda. Riialised olid lahkunud. Siskial oli põhjus olla õnnelik ja rahul, sest kõik oli olnud tema soovide järel. Tema arvates saadikud olid jäänud parimad muljed. Siis aga tuleb ühel päeval prohvet Jesaja hingega ja õnnestuskulutatava ilmega ja esitab isearalise küsimuse: „Mis on nad sinu kojas näinud?“ Milline isearaline ja nõudlik küsimus! Kes annab sulle, Sumala mees, õiguse jeda minult küsida? Kas ma siis ei ole peremees oma majas, kas ma ei tohi teha mis ma tahan?! Mis teistel on sellega tegemist! — Kuid kõne ja kindel esinemine proh-

weti poolt näitab, et ta pole jeda küsinud ainult uudishimust, vaid see on Sumala ülesanne. Kuningal on puhas jüdametunnistus ja annab otsekoheste vastuste: „Nad on kõik näinud, mis mu kojas on, ja pole midagi, mis ma ei oleks näidanud oma warandustest.“ (Salm 4.) Ja nüüd tuleb midagi ootamatut, nüüd tuleb karistuse väljakulutamine: „Kuule vägede Jehoowa sõna. Waata, päewad tulewad, et kõik, mis su kojas on ja mis su wanemad kokku pannud tänapäevani, peab Baabeli ära viidama ja ei pea midagi järele jääma.“ (Salmid 5—8). Suur õnnetus pidi tulema rahvale ja linnale ja isegi kuninga lastele. Millise kurja tegi küll Siskia, et pidi tulema jäärane tagajärg? Sellest on näha, et Siskia kodused asjad puutusid rahwasse ja Sumalasse.

Patt ei ole mitte üksnes kurjategemises, vaid ka selles, kui ei tehta head. Ja jeda näeme ka Siskia juures. Siskial oli auline võimetus tunnustada Sumalast kui maailma loojast, kes oma tahtmise järele võib juhtida päikest ja tähti, Sumalast, kes on riikide juhtija, kes määrab piirid ja sihid igale riigile, Sumalast, kes on iga inimese juhtija ja saatja. Saadikud ei näinud kõike, nad ei näinud kõige tähtsamat, nad ei saanud teada Sumala imelistest tegudest.

Saulemon talitas teistiti, kui Seeba kuninganna teda külastas. Tulemus oli see, et lahkunud ta pidi ütleva: „Õndsad on su mehed, õndsad on su sulased, kes alati su ees seisawad, kes sinu tarkust kuulavad. Kiidetud olgu Jehoowa, su Sumal, kel heameel on sinust.“ Auline tunnustus pagana juust!

Mis nägi ta tema majas? Kõike! Sest ta õppis jenal tundma elawat Sumalat. Kuipalju enam põhjust oli Siskial Sumalat kuulutada! Ja ta ka lubas jeda teha. „Waata, rahu poolest oli mul väga kibe käes,“ awaldab ta, „aga jina oled mu hinge väga armastanud ja päästnud hukatusest, sest ja oled kõik mu patud ära heitnud... Jia kuulutab lastele sinu tött.“ (Kui kõik isjad tahaksid jeda teha!) Jes. 38, 17—19. Ta jai abi, kuidas jai aga tema lubadusega? Sumal just katsus teda selles asjas. „Aga Siskia ei teinud mitte jälle nõnda kui temale head tehti, sest tema jüda juurustas, ja juur wiha tuli tema peale ja Suuda ja Jeruusalemma peale.“ Mäeme kui suur mõju on üksikugi inimese patul.

Maailm ümbritseb alati Sumala lapsi. Maailm tahab kõik näha ning peab ja võib kõik näha. Mis on aga meil neile näidata? Mis on nad näinud sinu kodus?

Sajandid möödusid sellest jündmusest. Kõik

Looduses sünnivad imed

Kui eluavaldused ja sündmused toimuvad seadusepärast, siis nimetatakse seda loomulikuks, kui juba seda seadusepärast tuleks nimetada imeks. Ime kitsamas mõttes on nähe, mida ei ole põhjustanud meile tuntud loodusseadused, vaid see, kes on üle looduse ja selle seaduste. Ime on seega loodusseaduste muutmise. Jumal on annud loodusseadused ja ta võib ka neid muuta. Särelikult võib imet teha ainult Jumal, või see, kellele Tema annab võimuse teatud loodusseaduste või olevuste üle. Nii võib siis ime sündida ainult seal, kus Taevane Isa iseäralisel viisil astub tegemusse, kus Tema Waimu vägi avaldab mõju.

Et me aga võikime imet ja Jumala Waimu väge avaldust läbi elada, selleks peame pühendama Temale. Jumal võib teha meile ja meie läbi suuri asju, kui me oleme tahtlikud Temale pühenduma ja Tema Waimu vastu võtma. Kohtumõistjate 6, 34. loeme: „Ja Jehooiva waim ehtis ennaft

toimus nii nagu Jumal ette ütelnud. Väks täide prohvetsiona: „Ja pea tuleb oma templi juure Israhel, keda teie ohtite.“ (Mal. 3, 1.) „Ja Seelus läks Jeruusalemma ja piha kotta ja waatas kõik läbi...“ (Mark. 11, 11.) Sulgad olid juba tempelit näinud, niid aga tuli see, kes oli ülem kui tempel — Jumala Poeg. „Ja waatas kõik.“ Ta nägi waese Iesknaise, kes ohwerdas oma wiimse Jumala töö jaoks. Ta nägi ka, kuidas tema Isa koda rüümetati ja oli paganatele pilkiks. Rööwlikoopaks pidi ta lõpuks nimetama seda koda. Ka siin kuulutati karistus. Kuna rahwas ei saanud jelles kijas näha seda, mis neil oli tarwis näha, seepärast pidi see koda tehtama maataks. Kristus toonitas, et see koda ei ole enam Jumala koda. „Teie koda peab teile tühjaks jäetama.“ (Mat. 23, 38.) See õnnetukskuulutus läks ka täide.

Pärast seda hakati ehitama uut koda, mis koosneb elawatest kiridest. Pikkamööda tekkis juur ja võimas koda — Jumala kogudus. 1. Tim. 3, 15. Millise kogu võtab aga jälle see koda saajandite keskel! Me näeme waata koguduse — Jumala ilusa ja piha koda. Warsti muutub see koda saatana koda. (1. Jhn. 2, 9.) Ja siis tuleb Jumala wiimne koda — lõpukogudus. Millise kurma otjuse peab andma Jumala Waim tema kohta! Nagu Hiskiaagi ta kujutleb end riffana. Ja kui waimust waene on see koda! Reige, ükskõikne ja pealiskaudne on selle oluford. Ja sellele kojale on tõsine kutse meeleparanduseks. Waidu juhtub temaga samuti kui teistegagi.

Iga oluford koguduse elus on esmajoones ole-

viideoniga kui riidega...“ Kuna Riideon pühendas end Jumalale, siis võis Jumal oma Waimu väge tema läbi avaldada ja suuri asju, imet, korda jaata; nii Riideon wabastas Sisraeli Midjanite käest ja ajas oma kolmesaja mehega nende hiiglaste sõjaväe, mis oli kui liiw mere ääres, surmahirmus põgenema. Paulus oli end pühendanud Jumalale, ning kui teda hammustas Melite saarel surmawalt mürgine madu, siis ei avaldanud see temale mingit mõju. See oli ime. Ka meie peame end Jumalale pühendama, et Tema vägi võiks olla meie peal.

Peale enda võime Jumalale pühendada ka mitmesuguseid asju ja tarbeid. Pühendama tähendab ära anda, ära eraldada mingisuguseks pühaks otstarbeks.

Meil kui adventrahwal ongi teatud pühendamise korraldus, mida nimetame lühidalt pühendusfondiks. Pühendusfond on ühenduses hingamis-

new oluforrast perekonnas. Jumala küsimus maksab iga kristliku perekonna, iga perekonna pea kohta: „Mis on nad näinud sinu kodus?“ Mis näeb maailm sinu kodus? Mis näewad naabrid ja mis näewad sinu oma perekonna liikmed? Kas nad näewad, et sinu kodus walitseb armastus, üksmeel ja tõsine kristlik waim? Kas Jumala au kuulutatakse sõna ja teoga? Kas inimesed saavad meie abil Jumalale lähemale? Kas kõik kristlikud wanedad võiwad ütelda ühes laulikuga: „Ma tahan targasti oma asju ajada laitmatul teel. Ma tahan oma üidame wagaduses käia oma kodus.“ (Raul 101, 2.) Ei tohi seda juhtuda, nagu kord juhtus, et wäike poeg küsis, mis tähendab — kristlane. Isa piididis pojale selgitada, et kristlane on see, kes on lahke ja auklik kõigile, kes ei saa wihasjeks ja waljaks ning omab kannatlikkuse ja muud head omadused. Seepeale küsis pois: „Kas ma olen juba näinud kristlast?“ — Sgatahes waga arusaadaw küsimus lapselt, sest isa ei annud seda kristlase mõõtu wälja. Mis näewad sinu lapsed sinu kodus?

Selle tõsise küsimuse esitab Jumal tänapäew igaihele. Ja mis Jumal ootas Hiskiaalt, seda ootab ta ka meilt igaihel. Kas me oleme alati ustawalt täitnud oma ülesande maailma ja oma perekonna ees? Wõi oleme mõnikord talitanud nagu Hiskia, ei ole ilmutanud tõelisi wäärtusi, mis meil on Jumalas ja Kristuses. Olgu Hiskia läbi elu meile hoiatuseks, ja täidame oma ülesande!

G. Tiesnes.

päevafooliga ja p.-fondi anded lähemad ühes h.-p.-fooli annetega misjonitöö edendamiseks. P.-fondi anded tuleb anda hingamispäevafooli kasutajale. Kuid alati peab kirjutajale nimetama, et need on pühendusfondi anded, sest viimane peab need üles märkima ja nendest eraldi aru andma (veerandaasta aruandel). Neid andeid ei ole vaja panna korjandusimbrikusse, vaid need tuleb kirjutajale isiklikult üle anda. Samuti kui teisi andeid, peab ka pühendusfondi andeid hingamispäevafooli aruandes nimetama.

Teistes maades pühendusfond on saanud harjunud viisiks ning on toonud Sumala tööle juurt abi. Selle läbi Sumal on avaldanud oma isearalisi õnnistusi, nii et on sündinud imed. Meile on pühendusfond vähe tuntud ja ainult vähesed on seda ka kasutanud. Kuid me peaksite seda kõik, niiruttu kui võimalik, täiesti tundma õppima ja siis igatiks endale ka asutama pühendusfondi. P.-fond tähendab seda, et me pühendame midagi Sumalale ja siis sellest saadud sissetuleku annetame h.-p.-fooli kassa kaudu misjonile. Näiteks keegi pühendab selleks otstarbeks kowadel ühe wao kartuleid. Sügisel müüb ta sellest waoit saadud kartulid ära ning nende eest saadud raha annab pühendusfondile. Kui ta aga kartuleid müüa ei taha, sest et ta wajas neid ise, siis wõtab ta kartulid ja annab pühendusfondile nii palju raha, kui need kartulid sel ajal maksawad. Teine pühendab selleks otstarbeks jälle ühe aedwilja-peenna, wõi poole peenart, ja aedwiljast saadud sissetuleku annab ta pühendusfondi anneteks. Mõni pühendab selleks ühe õunapuu, teine mõned marjapõõsad jne. Mõned annawad selle jaoks need munad, mis kanad munewad hingamispäewal, wõi jälle pühendawad selleks kana, kes muneb. Teised annawad jälle ühe lehma hingamispäewase piima jne.

Niiuguse Sumalale pühendamise läbi on tulnud esile teatud imed, näiteks õunapuu, mis enne ei kannud õunu, hakkas siis rikkalikult kandma, kui see määrati pühendusfondile. Lihti on nähtud nende puude, põlluosade ja peenarde juures, mis on antud pühendusfondile, Sumala isearalisi õnnistusi.

Kõigil ei ole aga aeda ega põldu — mis peawad siis need tegema? Igal inimesel, ka linnaelanikkudel ja käsitöölistel, wõib olla pühendusfond. Keegi wõib endale pühendusfondiks määrata selle, mis ta igal esmaspäewal, ükskõik mida ostes, asja üldisest hinnast odavamalt saab; tähendab nii palju, kui palju ta on ostetud aine odavamalt saanud, paneb ta kõrwale pühendusfondi heaks. Teine wõib jälle anda pühendusfondile selle, mis talle teatud päewadel kingitakse. Kaupleja saab endale asutada pühendusfondi nii, et ta määrab selleks nädalaks ühe päewa, ja annab selle päewa müügi puhtast sissetulekust teatud protsendi pühendusfondile. Mõ-

nel koguduselisel on võimalik pühendusfondile anda seda protsenti, mis ta saab kirjandust müües — wälja arwatud suurnädala- ja lõikustanutöö.

Mitmesugustel võimalustel me saame endale määrata pühendusfondi. See asi, mis me selleks otstarbeks pühendame, wõib olla ka õige lihtne ja wäike; näit. põllumees wõib selleks määrata ühe kõrwitsa, paar-kolm kapsast jne. Kui pühendatav on niisugune, et ta püsib kauemat aega, näit. puu wõi mõni põlluos, siis wõib seda pühendusfondile eraldada mitmeks aastaks. Kui tuleb aga midagi igal kowadel pühendada, siis peab seda tehtama koha taimne istutamisel wõi kaswama-hakkamisel.

Milksed imed on sündinud pühendusfondi kaudu, seda näitab ka muu seas järgmine läbielu:

Wend S. töötas hingamispäewafooli pühendusfondile pool jülda puid. Kuna tema oma maa peal polnud kõlwulikke jämedaid puid, siis jõudis ta kottuleppele oma naabriga, et lõigata teatud wassutaju eest tema metsajaoft. See naaber ei olnud usklik. Wend S. lõikas puud ja pani need kahte riita, kuna ühele neist jäid mõlemale poole haohunnikud. Nastaaeg oli wäga kuiv, mille tõttu need haohunnikud muutusid otse süütematerjaliks.

Õnnetuks oli hingamispäewal kannistikus kuudagi lahti pääsenud tuli ning lewis puuriitade wahel edasi. Seda nähes sõnas naaber, kelle maa pealt puud olid lõigatud: „Härä S. puud on läinud.“ — „Ja,“ wastas kõnetatav, „ma wun ka.“

Wärawast lõunat, kui tuli kustunud, otjustas wend S. tütar minna mööda metsateed alla, et näha häwitust. Kõik puuriidad ümberringi olid rikutud ja suitsesid, ja ta leidis ka, et need kaks haohunnikut mõlemal pool nende puuriita olid ära põlenud; isegi täiesti puuriida alt oli põlenud, kuid puudel enestel polnud ka niipalju wiga, et oleks olnud kõrbenud.

Siin kohtas tütar ka naabrit, kes imestas, et puud olid pääsenud tule häwitusest. Kuid tütarlaps seletas: „Alga, härä P., need puud olid minu isa pühendusfondiks misjoni heaks.“ See pani härä P. weel enam imestama. — „Investment Program“ 1935.

Armsad õed-wennad! müüid on kowad, aeg, kus töötame lootes Sumala õnnistust. Alga müüid on ka aeg, kus peame midagi ära walima pühendusfondiks, sest seda peab tegema kowadel. Tahame siis igatiks selleks otstarbeks midagi pühendada, et Sumal wõiks selleks avaldada oma erilisi õnnistusi, ja juba sügisel wõiksime näha õnnistusrikkast tagajärge. Sumal tahab seda õnnistada, mis me oleme pühendanud Lemale, ja siis ka meid ja meie tööd.

Teile selles uues ja õnnistusrikkas ettevõttes Sumala abi soowides

A. Sabraf.

Miks on Aafrika jäänud maha kultuurilt

Kuulus uurija Stanley nimetas Aafrikat „viimaseks kontinendiks“. Miks on olnud Aafrika nii kaua pinte kontinent? Selleks on kolm üli-tähtsat põhjust. Need on kõik geograafilised. Esiteks peame tähele panema, et põhjast on Aafrika ligipääsematu Sahara kõrve tõttu, mille laius on üle 1500 km. Välja arvatud mõned juhuslikud oasid, kus on leida vähe mett, kogu kõrve on kuiv, liivane ning lõpmatuult kuiv. See on nii mõnelegi katse-reisijale osutunud õhutatavaks, ta on kaotanud oma juuna, hukkunud kas nälgjast või januist. Järgnevad on vaid leidnud inimesi oma teelt, mis tunnustavad ohvritest, mis on toodud puht filantroopiliselt — ligimehete armastuslikul põhimõttel.

Teiseks takistajaks on põline mets kõrge lõuna pool Saharat. See on tihe ja läbipääsematu, ulatab Aafrika läänerrannikult kuni Kongo piirkonnani, ning on veel kindlamaks kaitseliiniks kui esimene, sest ta ei ole üksi takistanud Aafrika läbitäimist teiste maadega, vaid on isegi hoidnud kokku puutumast Aafrika juguharusid üksteisega. Viikümise puudumise tagajärjel ei saadud kokku teistega, elati täiesti omaette; ei nähtud mida teised leiutasid, ega saanud mõtteid vahetada. Rahvus tegi rahva metsikuks. Silijemad reisijad teavad jutustada, et eriti Lääne-Aafrika elanikud on olnud kõige metsikumad. See on seletatav tööasjaga, et nad ei kohanud võõraid, ei teatud kas teisi üldse on olemas; nii oli iga peresond omaette maailm. Selle tõttu on ka Aafrika keelte arv võratu, näit. Sierra Leone, mis pinnalt ja rahvalt vastab umbes Gesticile, on üle seitsmeteistkümmne keelemurde. Kolmandaks takistajaks on ebakohane meete idast ja läänest. Madala mee tõttu ei saadud kergesti maale. Puudusid ka toidud jões. Ajal kus moodjad laevad puudusid ning liikumine oli aeglane, osutus väiksestel purjekatel võimatuks varustuda moonaga jäärajaele mitme tuhande km. pikkusele ning kardetavale veereisile. Need juured looduselõpped kultuurmaailma ja troopilise Aafrika vahel takistasid märkha viimase edu, jättes teda viimaseks leheküljeks uurijatele.

Varim teade Aafrikast on ajalt, kus roomlased, araablased ning egiptlased üksteise järele piüidid mitmel põhjustel tungida selle määratu maa-ala saladuslikule pinnale. Mõni usaldatav aruanne võib meid tagasi ajegi umbes 610 a. e. Kr., kus Egiptuse vaarao Necho tegi fooniiklastele kohustuselks otsida ligipääsu Aafrikale mere kaudu. Ei

teatud veel kas pääseb meeteel ümber Aafrika. Fooniiklased väljusid läbi Suetzi kanaali ning kolme aasta pärast jõudsid tagasi Wahemerre Gibraltar merekitjuse kaudu, tehes ringi ümber Aafrika. Raevalt võib ette kujutada milliste raskustega oli ühendatud jäärame kangelastegu. Seldasse, et nad iga aasta maandusid mõnes toidus paigas, külmastid ning lõikasid nisu, nii varustades end toidumoonaga.

Siljem otjustasid Põhja-Aafrika ärimehed tumeda vähehaaval põhja-lääne rannikuga, et hankida turgu oma kaubale. Reegi Hanno nimeline tahtis pääseda aga veel enam lõuna poole. Võimalik, ta oli kurnunud pärismaalastelt lõunapool kõrvet leitavast kullast, elemandiluuist, orjades, viljarikkast pinnast, imelistest loomadest ning taimedest. Nii jõudis ta jeltis oma sõpradega teele, maandudes siin ja seal, kuid kaua ei leidnud nad muud kui liivarikkast kõrvemaad. Viimaks ometi leidsid jõe, kus asus hulk krokodille. Arvatavasti oli see Senegali jõgi. Rahvas oli siin neegrid, riidetunud metsloomahäädese. Rahjaks ei jäetud neid süa kauaks. Kohalikud elanikud ajasid neid kiividega minema. Siinamult pöörasid tagasi koju. Hanno aga ei jäänud selle kaamutusega rahule ning siirdus pea uuesti sama teed. Sel korral jõudsid nad ühe saarte-grupi juure, kus maandusid. Kõllitus aga ajas neid pea tagasi, sest kuigi troopika mets oli päeva vaikne, seda karririkam oli ta öösi. Kuuldi trummide müra, metsikut kija ning pauke. Võikjal loegitjes tuli, mille leegid ulatasid pilvedeni. Hanno ja tema jeltijelised olid sellest niimõrd tabatud, et nad panid sellele kohale nimeks „jumalate tuliwanker“. Sellel saarel lohtasid nad mehi, kes olid karmasid kui Gejav. Nad wallutasid kolm neist, tahtes neid laasa võtta kodumaale oma reisu ulatuse tõenduseks. Teel osutusid need uued reisijeltijelised liig metsikuks, nii wiirdi ainult nende nahad kaasa.

Pärast seda katset möödus peaaegu 2000 aastat, kus keegi ei julgenud minna sama teed. Siljem osutus araablastele õnnelks pääseda vähehaaval selle imema pinnale, jättes juurt mõju nii heas kui ka kurjas selle elanikele. Kuri avaldus eriti orja-kauplemises. Nad põhjustasid juguharudevahelisi sõdu, millest saadud wangid müüdi orjades. Selles nägid ka mitmed teised riigid tulu ning olid meelitatud oja võtma jellal kurjal ning kurjal ajal. Täpset arvu väljapöetud orjades ei ole võimalik anda, aga keegi Prantsuse ajaloolane ütleb, et orjakauplemisega on Aafrikale

läinud kaduma umbes 100 miljoni inimeselt. Si-
vingstone ütles 1871. a.: „On kohutav, kuid ma
ei taha palju rääkida, kardan et kahtlustatakse
mind liialdujes. See ei ole enam kauplemine,
vaid surmamine, et wangidest teha orjad.“ Orja-
dega käidi ümber toorelt. Veldakse, et 12% kõigist
väljaveetavast orjadest juri juba merel. Palju
juri maandumisel, nii et vast ainult 50% olid
tegunõimjad töölijed oma uutele peremeestele.

Tänu kristlastele Inglismaal ja Ameerikas,
kes astusid välja orjastamise vastu ning selle tu-
lemus oli, et 1772. a. tehti samme orjade vabas-
tamiseks. Nii oli samal aastal Inglismaal üle
15.000 vabastatud orja, kehakatteta, toiduta ning
koduta. Nende õnnetute ainelises seisusorras
tundis kaasa Inglismaa, andes neile oma asunua
Sierra Leone ranniku uueks asupaigaks. Koduta,
wahenditeta ning terwijeta asusid nad uuele kodu-
maale elama. Ka vastuvõtt kohalikkudelt päris-
maalastelt ei olnud kõige terwitatavam.

Sellega selgub ka vast küsimus „Miks on Afri-
rika maha jäänud teistest kultuurmaadest?“ Geo-
graafiliste takistuste kõrval oli veel see pahe, et
ka „valge“ mehe tundmaõppimine ei toonud min-
gijugust bergendust, sest viimane oli ju omataju
pärast väljas ning käitles musti toorelt, jelleaga
peletades mustas ihegi soovi hankida lähemaid
suhteid temaga.

Siljemalt, kui õilsate kaivatustega walged
püüdsid wiia walgust pimedusse, olid nad sunni-

tud kas kannatama või paljud ihegi oma elu kao-
tama. See muudugi ei olnud põhjustatud eeskätt
mustade päritud kurjusest, waid wiimased olid ju
sellisteks kasvatatud olufordade kaudu. Tänu
jüiski esimeste pioneeride ohvrimeelsusele ning jul-
gusele, võime täna minna peaaegu kõikjale Afri-
kas enam-wähem hädaohuta ning wiia kuulutust
ülestõusnud Õnnistegijast.

*

Afriklast võib wõrrelda lapsega, kes, enne kui
wõõraga sõprust teeb, tahab weenduda selles, miks
wõõras kutsub teda enese juure. Kõrku puutudes
walgega, kes ligineb talle wast heasoowilikult, tahab
ta eelkõige teada, mis sunnib teda jeda tegema, kas
ligimeharmastus, ametikohuste täitmine või oma-
kasupüüid, kas ta kannatab ka ise ohwrit tuues või
toob ta jeda küllusest, kuigi viimane võib neile suu-
remat tulu tuua. Seda mõiks wast järgnewaga
selgitada, näit. kui sul on toitu ainult üheks eineks,
kuid sa annad sellest ühe osa puuduistkannatajale,
mis wahesuse tõttu saajat kaugelki ei rahulda, siis
jeda hinnatakse palju enam kui sul oleks terve härg
tapetud ning annaksid kas mõi poole sellest teistele,
kes oma korda oleks rahuldatud mõneks ajaks, sest
nad ütlevad, et ega sa selle all isiklikult ei kannata-
nud, oleksid pidanud nii-kui-nii osa ära heitma.
Eks ole see loogiline? Ka Kristus eelistas lepe-
natse weeringut rikka mehe rahapungast.

M. Muka.

Tallinna koguduste tööst

Möödunud aasta eeskujul jatkas Tallinna 1.
ja 2. koguduse abistamiskomisjon öde E. Vären-
grubi juhatusel ka tänawu oma tegevust. Kogu-
duses leidus agaraid ja ohvrimeelseid inimesi, kes
olid tahtlikud sellest tööst osa wõtma. Kuna möö-
dunud aastal piirdusime waid oma koguduse hai-
getega ja wanadega, siis oli tänawu asi juba nii
kaugel, et linna hoolekandekomisjon wõis anda ka
omalt poolt meie hoole 18 hoolealust. Need said
siis kõik komisjoni liikmete wahel ära jaotatud ja
iga liige asus oma õilsa ülesande juure. Kõrd
nädalas, iga hingamispäewa õhtul, tulid komisjoni
liikmed kokku ning andsid aru oma nädala te-
gevusest. Rahkudes aga wõtsid kõik kaasa uut
julguist, uut hoogu ja waimustust oma ohvrimeelse
töö jaoks. Wõis märgata, et kuidagi kindlamaks
olid muutunud komisjoni liikmete waated, puutu-
des kokku oma käikudel wiletusega ja raskustega,
miks abistada kaasinimesi.

Widates oma hoolealuseid aineliselt, pakuti neile

ka jäädawat, pidades piiblitunde nende kodudes.
Noortest organiseeriti grupp, kes käis wõimalust
mööda neid rõõmustamas ka lauluga, kelles puu-
dusid wõimalused koosolekute kii lastamiseks. Ja
nii mõisime olla kõik tänawu Jumalale, kui selle
liikmete töö tulemusena wõideti üks hing Kristu-
sele. Möödunud weerandi lõpul arwati teda Tal-
linna 2. koguduse liikmete hulka.

Abistamiskomisjoni moodustamisega ühel ajal
awati ka supiköök, kust jagati välja sooja suppi.
Haigematele toimetati see komisjoni liikmete poolt
koju kätte, kuna termemad käisid ise järele.

Abistamiskomisjoni töö arwudes on olnud
järgmine:

Misjonikii lastusi — 375 korda, nõuandefirju
firjutatud — 10, haigeid ravitud — 96 korda,
rahaliist abi antud — Kr. 51.33, koortoiduaineid
— 350 kg., suppi koju wõidud 529 liitrit, riide-
osi antud — 148, tööga aidatud — 176 korda.

R.

Aruanne misjonitööst I veerandil 1935.

Kogudused ja grupid		Elitmeid	Arvandjaid	Arvandjate %	Riibitud	Misjonilaste	Koosolekute toodud	Sõitule abi antud	Paigutatud	Mildeid antud	Sehhi lehitatud	Erastuste lehitatud	Paamatuid lehitatud	Kirju kirjutatud
1.	Wiru-Koela . . .	8	9	112 ⁰ / ₀	17	5	2	—	5	—	10	—	—	4
2.	Selle	25	25	100 ⁰ / ₀	54	29	20	8	12	3	35	16	14	9
3.	Baldiski	2	2	100 ⁰ / ₀	14	2	20	—	—	—	15	—	—	—
4.	Sõrve	6	6	100 ⁰ / ₀	—	10	—	3	3	—	28	—	—	—
5.	Mitmesugused . .	6	6	100 ⁰ / ₀	73	159	37	29	25	—	818	70	234	15
6.	Uhja	18	17	94 ⁰ / ₀	75	61	53	82	43	1	32	4	—	—
7.	Tõrva	18	17	94 ⁰ / ₀	50	80	68	38	21	2	30	17	20	16
8.	Walkla-Rummu . .	17	15	88 ⁰ / ₀	168	60	18	20	51	6	28	12	12	4
9.	Pitavere	7	6	86 ⁰ / ₀	12	17	5	5	—	—	17	14	3	4
10.	Uhja	13	11	85 ⁰ / ₀	114	43	48	1	4	—	270	104	6	6
11.	Tapa	21	17	81 ⁰ / ₀	202	238	215	102	70	6	414	62	43	40
12.	Luexküla	4	3	75 ⁰ / ₀	18	11	10	72	32	4	6	—	2	—
13.	Määri	22	16	73 ⁰ / ₀	133	44	56	40	7	7	43	60	11	6
14.	Ulawete	6	4	67 ⁰ / ₀	2	5	4	3	—	4	22	14	4	3
15.	Muhu	14	9	64 ⁰ / ₀	55	58	9	14	84	2	—	—	—	3
16.	Karja	19	12	63 ⁰ / ₀	12	19	10	7	10	3	41	19	19	5
17.	Pärnu	91	55	60 ⁰ / ₀	282	333	202	232	12	25	225	93	73	50
18.	Kullamaa	17	10	59 ⁰ / ₀	36	78	1	9	19	13	132	11	4	—
19.	Järva-Jaani	22	12	55 ⁰ / ₀	33	13	4	5	3	12	34	7	—	10
20.	Kotivere	56	31	55 ⁰ / ₀	128	168	101	94	52	17	189	18	17	27
21.	Põltsamaa	41	22	54 ⁰ / ₀	145	269	53	111	47	1	48	11	15	7
22.	Paide	40	21	52 ⁰ / ₀	100	6	46	8	11	—	38	15	2	20
23.	Tallinna II	176	92	52 ⁰ / ₀	298	291	180	238	222	144	407	209	66	58
24.	Tõhvi	16	8	50 ⁰ / ₀	53	18	26	21	15	14	97	24	22	11
25.	Kaste-Katvastu . .	20	10	50 ⁰ / ₀	251	249	59	32	85	1	75	26	18	3
26.	Narva	114	57	50 ⁰ / ₀	146	131	268	57	44	16	175	25	20	7
27.	Suure-Jaani	20	10	50 ⁰ / ₀	78	135	7	27	18	2	71	4	10	12
28.	Wana-Kuuste	16	8	50 ⁰ / ₀	30	9	35	85	—	1	28	2	4	—
29.	Lartu	304	148	49 ⁰ / ₀	734	570	386	634	208	67	772	335	149	57
30.	Nõmme	50	24	48 ⁰ / ₀	25	72	43	39	81	13	117	41	9	11
31.	Tallinna IV	29	14	48 ⁰ / ₀	79	103	57	108	47	69	225	106	19	12
32.	Paadremaa	19	9	47 ⁰ / ₀	92	25	6	14	11	—	5	30	1	6
33.	Tallinna I	159	74	47 ⁰ / ₀	176	85	87	144	83	16	153	111	38	13
34.	Otepää	21	9	43 ⁰ / ₀	39	28	3	—	—	—	—	—	—	—
35.	Haabjalu	31	13	42 ⁰ / ₀	47	25	10	20	2	1	84	—	3	1
36.	Wõru	24	10	42 ⁰ / ₀	66	12	15	35	24	4	33	42	4	4
37.	Käru	10	4	40 ⁰ / ₀	130	40	16	2	9	3	6	—	—	—
38.	Tallinna III	112	42	38 ⁰ / ₀	175	115	139	68	35	16	71	92	34	20
39.	Sõgwa	29	11	38 ⁰ / ₀	97	46	24	76	49	4	26	9	9	4
40.	Kuresaare	47	17	36 ⁰ / ₀	202	114	33	64	61	29	310	169	74	12
41.	Lüri	32	10	31 ⁰ / ₀	72	125	32	16	3	—	11	—	—	6
42.	Haifu	10	3	30 ⁰ / ₀	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—
43.	Kärdla	10	3	30 ⁰ / ₀	8	—	—	4	10	—	15	—	—	—
44.	Peferi	7	2	29 ⁰ / ₀	18	8	—	—	—	—	—	—	—	—
45.	Antsla	25	7	28 ⁰ / ₀	—	—	—	—	—	—	—	54	—	—
46.	Wiljandi	43	11	26 ⁰ / ₀	76	18	19	23	4	3	20	—	1	4
47.	Wändra	8	2	25 ⁰ / ₀	—	—	—	3	4	—	83	16	—	5
48.	Emmaste	5	1	20 ⁰ / ₀	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
49.	Walga	41	8	20 ⁰ / ₀	—	16	5	3	5	—	60	—	—	2
50.	Wihula	9	1	11 ⁰ / ₀	—	1	—	4	—	2	5	—	—	—
51.	Rõõmüla	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku		1896	938	49 ⁰ / ₀	4785	4064	2488	2667	1546	525	5847	1850	1000	486

Kuldne klamber

„Hingamispäev on kuldne klamber, mis ühendab Sumalat tema rahvaga.“

White.

Hingamispäev on märgiks Sumala ja tema rahva vahel, mille läbi ta tahab meele tuletada, et loomine, lunastus ja pühitsemine on tema töö. Hingamispäev anti inimesele, et ta pidi selle pidamises näitama oma auhakkumist ja sõltuvust Sumalast ning oja saama tema õnnistustest. Selleks Issand ise hingas jol päeval, õnnistas ja pühitjes seda päeva. Seda ta tegi inimese pärast. Mark. 2, 27.

Pärast loomistöö lõppu vaatas Sumal selle peale, mis ta oli loonud, ja leidis, et see oli kõik väga hea. Rahupäev järgnes kuupäevalisele loomistööle, millal mõidi maadelda Sumala kätetööd ja selle üle rõõmu tunda. Nii pidi hingamispäev jääma inimestele rõõmupäevaks, millal nad pärast kuupäevalist äripäeva tööd võivad puhata ja imetleda Issanda suurt tarkust ja armastust, mis avaldub looduses. Sealjuures pidi rahupäev inimesele ka meele tuletama, et tema töö võib olla siiriv ja viljakas ainult Rõõgavägema looma jõu läbi, kes annab meile kõik oma armuist. Selle teadmise süvenemine aitab meid mõista meie saamatust, et „me ei või temata ühtegi teha.“ Sellelega saaks uskus ja enesest lootmine ja kasuaks usk ja usaldus kõikvõimsa universumi valitseja vastu. Kuna inimesed saadana pehthusel on ära heitnud Sumala loomismärgi, siis on neil ker gem välja mõelda pehthelugusid maailma tekkimisest ja selle arenemisest. Praegusel jumalalaga mise ja effituste ajastul, kus piitakse kõigiti inimeste meeled pöörata piibllilise loomistöö kirjelduse uskumisele, Sumal tahab, et ta rahvas julgelt ja selgelt näitaks maailmade loomistöö mälestusmärgile. Nad peavad seda jutlustama ja ise õieti pidama.

Kui Sumal viis välja oma rahva Egiptuse orjusest, siis ta toonitas, et Sisrael pidi selle au lise wabanemise mälestuseks pidama hingamis päeva. 5. Moos. 5, 15. Samuti pidi hingamis päev olema eraldusmärgiks Sumala laste ja pa ganate vahel, kes teenisid elava Sumala asemel ebajumalaid ja loodusjõude. Kristus viib välja nüüd oma lapsed ka waimulikuist Egiptusest — patu ja pimeduse orjusest. Selle märgiks peab seisma temast määratud päev. Kui jõuab kätte rahupäev, siis peab elavalt tõusma meie meele,

et olime pimeduse võimuses ja ilma lootujeta maailmas ja et Issand oma väljasirutatud halastuse käsimarrega on meid lunastanud ja orjusest välja wõinud. See teadmine kaotab eneselunastamise mõtte ja juhib hinge tänutundes Kristuse jalgele.

„Mõeldke wahu kõikidega taga ja pühitsemist; ilma jellela ei saa ükski Issandat näha.“ Ebr. 12, 14. Rahu Sumal ise pühitseb oma rahwa läbi ja läbi. 2. Tessal. 5, 23. Uskliku elu on pühitus elu. Kõik, mis meil on, ihu, hing ja waim, peawad olema pühitsetud, j. o. ära eraldatud, pühaks otstarbeks Sumalale. Seda ei suuda ükski omal jõul. Issand tekitab seda teha, kui me seda igatseme ja usus Kristuse wäest oja saame. Selle au lise töö märgiks ja meele tuletuseks on jällegi hingamispäev. 2. Moos. 31, 13. Sga usklik peaks mõtleni rahupäeva pidamisel, et ta kind peab seisma elawa Sumala ees ilma wmeta ja kortsuta; ta peaks ennast läbi katkudes endalt küsima: Kas on minu elu pühituselu, millest paistab Seejuse kaju ja täius? Hingamispäev annab meile jul guse minna selle juure, „kes on meile Sumalast saanud tarkuseks, õiguseks, pühituseks ja lunas tuseks,“ et wõtta temalt armu armu pärast.

Me teame, et uskliku elu on täielikult sõltu w Sumala loomis-, lunastus- ja pühitustööst. Ja selle mälestusmärgiks on antud hingamispäev. Ühtki teist päewa pole antud hiljem. Kristlane peab pidama pühaks hingamispäewa.

Sumala püha päev on ära põlatud. Käjuõpe tusse on tekkimud pragu. Ülekohtu jalaca si on tun ginud ristitogudusse; hingamispäev on kohalt kis tud ja tööpäev selle asemel seatud. See effitus on kestnud aastajadu. Issand on teotanud enne lõppu saaba kuulutuse, mis peab juhtima inimeste tähelepanu käsu muutmisele, ja neid jälle kutsuna truudusele õige käjuõpetuse vastu. Pärast Sisraeli rahwa paganluse mõju alla sattumist Egiptuses ja Baabelis tuli hingamispäewa reform wõti uuend us. Ristitogudus langes ka paganluse mõju alla juba esimestel sajanditel. Wiimisel ajal peab järgnema samuti hingamispäewa reform. Seej. 58, 12—14; 56, 1—7; Flmut. 14, 6—12.

Rahwas seatakse otjastamise ette: Oms Seehoo wa Sumal, siis käige tema järele; aga kui Paal on see, siis käige tema järele. 1. Kun. 18, 21. Hin gamispäev on selles otjastamisküsimuses paapunk tiks. Selle ümber keerleb mõttlus. Sündel wähe joon tõmmatakse nende wahel, kes kannawad Su

(Eõpp 64. lehestüjel.)

Kevadhooaeg

On saabunud kevad. Kõik rõõmutsevad. Esi-
mesti lilli juba kaime. Sinned on tulnud tagasi ja
häälitsevad kevadviise. On alanud kevadhooaeg.

Meie noortele kevad toob samuti ilusaid aegu.
Juba nad käivad kuulutajatega ringreijudel välis-
pool kodu-kogudust, ja rõõmustavad sellega maako-
gudusi ja iseennast. Tartu noored 1. mail külas-
tasid Ahja kogudust. Saane jaamast mindi jala
Ahja, kus peeti kaks koosolekut. Samal õhtul tul-
di tagasi. Reegi noor ütleb tagasitulekul, et
selline misjonikülastus on kõigiti värskendav ja
huvitav. Ujun see on tõsi. Tehtagu kevadel ja
juvel jägedaid misjonikülastusi. 11. ja 12. mail
Tartu noored ja laulukoor külastas Mehihoormat,
tehes sõidu Emajõe mööda alla Peipsile. Noored,
kes külastusi teinud, saatu lühikirjeldused mulle
Tartu, Lille 18. Ma koostan neist järgmisesse
„Misjoniteadetes“ artikli külastustest maal.

Wahepeal saabub

Konverents

Talinnas. Sinna me muidugi läheme, eks? Meid
külastavad konverentsis E. S. Watson, general-
konverentsi esimees, E. S. Christian, divisjoni esi-
mees ja teised. Tänavusel konverentsil kuuleme
uudiseid Eesti misjonikooli ajutamisest. Noored on
huvitatud sellest asutusest, sest jaal saame kristliku
hariduse ja walmime misjonile. Ma loodan näha
palju noori konverentsil 30. maist — 2. juunini.
Kui konverents möödunud, siis paljud noored hak-
kawad ette walmistama

puhkelaaigrisje

õiduks.

Laagri motto on: Noorus olgu tugem.

Meie noored olgu tugewad usus, tões, waimus
ja termises. Palju wendi walmistawad selleks
ette, et kõnelda noorile jellel teemal. Need on:

1. A. W. Peterson, — General-konverentsist,
2. C. B. Anderson, — Divisjonist,
3. G. W. Lowe, — Divisjonist,
4. S. L. Rudy, — Unioonist,
5. A. Rose, — Misjoni Seminarist,
6. E. Mey, — Eesti Liidust,
7. S. Linde, — Viivimaa Liidust,
8. A. Egli, — Ruuramaa Liidust,
9. E. Mägi, — Eesti Liidu noortejuht,
10. E. Mednis, — Viivi Liidu noortejuht,
11. E. Alotins, — Ruura Liidu noortejuht,
12. A. Birsgal, — Leedu misjonipõllu n.-juht,
13. J. Collder, — Uniooni kirjandusew. juht,
14. E. Liesnes, — Uniooni noortejuht.

Selline hulk kõnelejaid kindlasti toob oma

parimat meie noorte heaks, sest neil kõigil on meie
noored siidamel. Nad teawad, et unioonist tuleb
üle 300 (Eestist vähemalt 75) noort koftu ja nad
peawad neid toitma Issanda käjul: „Andke teie
neile süüa.“

Laager algab

24. juunil kell 4 p. l. Siis on ametlik awamine,
millal kõik jaaditud ja osawõtjad peatfid olema
kohal. Awamine toimub jumalateenistusega. Eest-
lased jõuawad Riiga kell pool 1 lõunal, ja lähewad
jaamast kohe Diivina ääre, kust kell pool 2 suur lodi
wiib neid otse misjonikooli. Saamast muidugi ju-
hitakse jõitjad laetwa juure.

Wida on waja

kaasa wõtta? Ei ole waja teki kaasa wõtta, see on
laagris juba olemas. Kaasa wõetagu rõiwastus
ja peju üheks nädalaks, woodipesu, aluskott, tekk ja
padi. Pesemiswahendid: seep, hambahari, kätte-
rätt, jne. Riide- ja kingaharjad. Loidunõud:
fruujuke, kausike, taldrif, (kõik olgu metallist), lu-
sik, nuga ja kahwel. Siis edasi: Piibel, paber ja
pliats. Sead advent-waimu.

Iga osawõtja

maksab neli krooni (4 latti) liidu noorsoo keskkas-
kasse. Saatke see summa Liidu jookswa arwe kau-
du laagri arwele. Wõite ühes koguduse rahadega
jaata, aga nimetage, kelle oma ja mis eest. Saatke
see summa warsti ära. Toit laagris on sellega
prii.

Kõhalkitud noorsoo-kassjad saatu uniooni nõu-
kogu otsuse põhjal 25% kassaseisust samuti liitu
laagri arwele. Tehke jeda nüüd mai kuul.

Eesti koorid

Korraldawad laagri ajal waimuliku kontserdi Riias,
Adwentkirikus. Piri on hinnata kasutada luba-
tud. Sisjetulek lähew eestlaste sõidukulude toetu-
jeks. Millisel päeval kontsert on, pole praegu
meel kindel, arwatawasti laagri keskel wõi lõpul.

Noorsoo-juhjad, kirjatoimetajad ja üksikud liidu MV liikmed,

ärge jätke suvel
aruannet saatmata,

sest suvel ei pea meie töö tulemused
mingil tingimusel vähenema.

nüüdse Tallinna 1. koguduse wanema G. Rattiku ja veel hr. Paasi, kes kaa olid meile alatijeks abits, olgugi et nad ei olnud meie koguduse liikmed.

Tolleaegne noorte tegevus ei olnud mitte omavaheliste koosolekute pidamises, mis oli alles tundmata, vaid otjekoheses misjonitöös. Võtsime ette misjoniretki välispoole linna. Esimesine kordwalt laulukoori ja lühemate kõnedega Urufilas ja Raasikul, kus võitsime tõele paar perekonda. Siis Mõigus ja hiljem Wasalemmas, kust tuli tõe juure ka nüüdne Paide koguduse wanem Peeter Lamberg ühes abikaasaga. Wend Sahn võitis tõele peale oma ema veel õed Natalie (nüüdne Sommer) ja Olga. Jõululist oli mul juhuse kõnelda Balkla baptisti palvelas. Kui mulle järgmiseks korra ei antud enam luba, siis kutsus baptisti wend Wiifmann meid enda juure ja võttis lühike aja jooksul tõe vastu. Tema ühes abikaasaga on veel praegu elus ja tões. Eriti olin seotud wend Sahniga misjonitöös, mis jageli kestis perekondades keskööni.

1904. aastal sainne Wene walitsujelt esimese loa kooskäämijeks. 1905. a. oli raske revolutsiooni aasta. Sellest hoolimata joetasime endale neli puhkpilli ja õppisime mängima. Rahjuks ei olnud jellel piffa iga. Saatus paiskas meid Tallinnast kaugemale: Wend Sahn asus elama maale ja mina sõitjin 1906. a. jügil Saksamaale misjonitööli.

1910. ja 1911. a. algas Tallinnas uus ärkamisaeg. Wend Sahn'i hoolikandel kutsuti ellu keelpillide koor, mille juhatajaks oli keegi Tamm, kes kuulus baptisti kogudusesse. Noorte tegevus oli üldiselt väga elaw. Ammu tuntud ja kaa oodatud wanad sõbrad, Rattik ja Leofe ning mitmed teised pühendajid end täiesti Issandale, mõni küll rahjuks lühike ajaks.

Samal ajal asutati Kuressaares muusika- ja laulukoor.

Narwas asutati laulukoor 1908. aastal. Doori juhtideks olid wennad Gustaw Truismann ja F. Zimmermann. Tolleaegseist lauljast oleks nimetada: Anna Tanilas, Marie Bloom (sünd. Rogu), Anna Wärengrub, Alwiine Lipsberg, faks Marie Clementit (ema ja tütar), Olga Saalmann, Anna Wainult, Marie Beeber, Marie Paulmann, Alide Parkmann, Anna Waldt; Gustaw Kaskemaa, August Paal, Jakob Rätsep, M. Wärengrub, Gustaw Rudi, Tressmann, Anton Waldt ja teised.

Juba 1909. aastal Tartus peetud konverentsil, mis oli meil esimene konverents, kanti ette adwentlaule armurikka kuulajaskonna ees, kuid see koor koosnes mitme koguduse noortest.

Mõne aasta möödudes oli Tartu perekonaid ja tugewamaid noorte keskusi. Kui wend Wärengrub 1913. a. kewadel ajus Tartusse tööle, ta lei-

dis sealt perekon noorsoo, kes emengeeliuiminooda wendamisel elawalt kaaja aitas. Korraldati südilt noorsoo-koosolekuid.

Tol ajal Tartu noorte gruppi kuuluwatest oleks nimetada järgmised nimed: Minna Wään (praegu Leofe), Marie Unt, Minna ja Marie Kuusikud, Anna Karja, Marta Atji, Ella Siimenson, Helene von Dumpf, Emilie Rebaje, Alwiine Lipsberg, Elisabet Wärengrub, Emilie Jakobson, Anna Sassi, Ella Hendrikson, Anna Pruks, Helene Lauf, Felix Röömberg, Jaan Rosenberg, Daniel ja Kristjan Saelmed, Peeter Raudsepp, Johan Kure, Otto Ruusepp, Woldemar Siffa, Martin, Wärengrub, Hugo Pihlo, August Määs jt. Tartu noortegrupp oli tuntud ka andekate naiskõnelejate poolest, mis tol ajal peeti haruldajeks.

Pärnu noorte tegevusele pandi alus 1914. aastal, kuigi enamused tegelastest olid lapseas. Et mõne „tegelase“ peakene ei ulatanud üle lauaäär, siis tuli neid asetada toolile, et rahwas näeks ka „kõnelejat“. Tegelasena olid tuntud: Põntsonid, Sakjad, Martin, Theolid, Leinbofid ja teised mudilased. Wõjufestest wõrjusid juured tublid tammed...

Maailmasõja algusaastal — 1914. a. juleti mitmel pool koosolekud. Noored paigati ühest linnast teise, ühest paigast teise. Eesti ja Liivi kubermangudes keelati peaaegu kõikjal lahusuliste koosolekud. Et aga Narwa linn Eesti ja Peterburgi kubermangu piiril asus ja meie koosolekuruum juhuslikult asus wiimase pinnal, siis wõis meie noorte wägi tegutseda täies ulatuses. 1916. ja 1917. aastal oli noorte tegevus kõige juurem Narwas. Koguduse liikmete arv oli kaswanud 120-le. Laulukoorist osawõtjaid oli umbes 30, noorsootegelast 30—40 ümber. Peale segakoori oli veel keelpillikoor, kus wõis leida peaaegu kõik tuntud mänguriistad. M. Kasji ja G. Truismanni kaastegevusel peeti peaaegu iga kahe nädala järele noorsoo-koosolekud, millest olid huwitatud isegi teised usufelstid. Noorte seas walitses täielik üksmeel ja waimustus töö vastu. Suurematel pühadel korraldati väljajõite maale, mis kestisid 2—3 päewa ja olid juureks lohutusjeks ning õnnistujeks nii noortele kui ka wanadele.

1917. aastal peeti liidu konverents Narwas, kus ainsama koorina astus illes Narwa segakoor, mida küll tookord pidi tunnustama wõimsamaks kooriks meie liidus. Segakoori ottefantud lauludest olid: Sändeli „Messias“, Fr. Geisleri „Oh ärka ja“, Glucki „Tal lahti tee“ ja mitmed teised.

1918. aasta pillas juurema oja tegelastest „üle maa“. Peale Narwa oli leida neid wahwasid wõtiklejaid veel Tallinnas, Tartus, Rakweres, Kuressaares ja teisel. Sellega lõpeb noorte tegevuse eelajalooline aeg. Wana ja uue wahale pannakse piirikivi. Mgab MV ajastu, millest lugetime „Misjoniteadete“ eelmistes numbrites.

Soovime, et nii mitmekirjutaksid oma mälestusi meie koguduse varemast ajast.

Toim.

L. Niffar.

MITMESUGUST

Tähelepanuks konverentsi asjus.

Meie aastapeakoosolek algab ametlikult 30. mail hommikul, millest saavad ka need osa võtma ilmuda, kes jaabuvad hommikuste rongidega. Kolmapäeva õhtul, 29. mail, kell 7.30 on Merepuiestee palmelas üldkoosolek. Konverents lõpeb pühapäeval, 2. juunil, nii et külalised võivad lahkuda samal õhtul Tallinnast. Selle tõttu läheb kaduma igapäevajest tööajast vähe aega.

Saaditud ja nende jaoks ühe juure nõufoogu liikme palume ära valida õigel ajal ja nende nimelisti saata Viidu büroosse vähemalt paar päeva enne konverentsi algust.

Gruppides sõitjad saavad jällegi hinnaalanduse, alates 20 inimesega. On tähtis, et üksikult elavad liikmed, kes asuvad maal või alevites, teataksid oma sõidusuunist kõige lähemale juuremale kogudusele, et seal ihijelt moodustada juurem grupp, mille tõttu ka sõit odavam. Näit. saab üle 150 km. sõidumaa juures 40 inimesest koosnev grupp 50% hinnaalandust. Täpsemad andmed saate jaamalematelt. Koguduse juhataji palume astuda samme selleks õigel ajal ja ka pidada ühendust üksikute liikmetega.

Katjuge endile võimaldada sõit konverentsile. Tulge ise ja kutsuge kaasa sõbrad. Üssand võib aidata nii mõnegi usuelus otustamise eel seisva hinge temaga seaduse tegemisele. Looge kaasa oma mured ja rõõmud. Meid tahame siin üksiteisega jagada ja kõik Üssanda ette kanda. Tema õnnistuste järele jamuneb meie hing; ta töötab meile neist lasta osa saada.

E. Mey.

Raamatute hinnad.

Ügaüks tahab uurida ja õppida. Raskust jünitab vaid see, et kirjanduse muurefemine võtab ametlist kulu. Seepärast on otustatud, et konverentsi ajal saab meie raamatuid erilijelt odava hinnaga. Seda võimalust võivad kasutada konverentsile tulijad ja nende kaudu ka kodujääjad. Hinnad on järgmised:

Suur mõitlus	fr. 1.50	endine 4.—
Suur mõitlus	" 2.—	" 5.—
Tunnistused	" 1.—	" 1.50
Stioni laulud	" 1.50	" 2.—
S. jündm. warjudes	" —.75	" 1.70
S. jündm. warjudes	" 1.50	" 2.70
Dooduse eeskuj	" —.75	" 1.50
Dooduse eeskuj	" 1.50	" 2.75
Parvema tul. poole	" —.75	" 1.50
Parvema tul. poole	" 1.50	" 2.50
Terwis ja p. iga	" 1.75	" 3.50

Terwis ja p. iga	fr. 2.50	endine 5.—
Widewiku wisted	" —.30	" —.75
Teelahknel	" —.30	" —.75
Tulewane jõda	" —.20	" —.50
Maailma tulewik	" —.20	" —.20
Biibliugemised	" —.10	" —.20
Biibli hingamisp.	" —.10	" —.20
Taimed terwise t.	" —.40	
Biibli-teonikaardid	" —.05	

Mõtlemine Venemaal kannatajaist.

Singamispäeval, 25. mail mõeldakse kõigis meie Baltimaade kogudustes Venemaal kannatajate kaasmõtkejate peale. Waimulikkude raskest olukorrast Venemaal on ajalehed toonud tõduwast sõnumeid. Meie jutlustajad on saadetud peaaegu kõik ajumisele või wanglasse. Nende perekonnad nälgiwad. Sedajama tuleb ütelda ka paljudest koguduseliikmetest. Meie abi on kahel mõõdunud aastal päästnud paljud näljasurmaist. Meile saadetakse alataja palweid ja tänufirju. Nimetatud päeval tuletame neid kannatajaid eriti meele.

S. L. Rudy.

Õppeaasta lõpetus Suschenhofis.

Mõõdunud õppeaastal oli Suschenhofi misjonikoolis õppimas 17 õpilast. Neist lõpetawad kooli wiis: L. Feldmann, M. Martin, S. Raag, S. Ganzow, M. Kirzpuu. Koolilõpu puhul peetakse juuremad koosolekud. Lõpuaktus on 30. mail. Nagu teada, seni tegutjes Suschenhofis eesti osakond, kus õpetajaks oli R. Winglas. Kuna eestlastele seal olukord on muutunud raskemaks ja Gestis oma kool asutatakse, siis juuletakse tulewal aastal eesti osakond.

Õppetöö Suschenhofis algab pärast juurewahaega 2. septembril. Suurewaha ajal kasutatakse kooliruumid juurewahanjoniiks. On siisse seatud ka mudarawi. Suschenhofi muda loetakse wäärtuselt mõrdheks Kuuresjaare mudale. Gelniise juure eeskujul Siinwimaa koguduste liit kawatjeb sinna asutada lastekolonii. Laste eest hoolitjedes on mõidud teha head ja tunnustatud misjonitööd.

Saksakeelne koguduseleht.

Balti unioon kawatjeb wälja anda saksaakeelset koguduselehte. Leht trükitakse Niias. Ta wastutawaks toimetajaks saab E. Liesnes. Gestis on talle abiliijeks liidu esimees E. Mey, kelle kätte palutakse saata kaastööd ja teated Gestist.

„Misjoniteadete“ järgmine number ilmub juuli kuu algul ja toob muuseas teated Tallinna konverentsist ja Suschenhofi noorte-kõttutulekust.

KIRJASELETUS

Inimese waimu küsimus.

Mis tähendab, „inimeste laste waim, mis lähed ülespidi, ja weiste waim, mis lähed alaspidi maa alla“? Roguja 3, 21. (D. L.)

Gelmistes salmides Roguja näitab, et inimesed, kes on pattudes, sarnanewad loomale. Nad elawad ühesugust looduselist elu ja lähewad ka hauda ning kõdunewad. Roguja ei käsita wiimastes salmides moraalselt wastutust ja kohtu ette ilmumise wajadust. Sellest räägib ta 17. salmis. Füüsiline või looduseline elu lõpeb aga jummaga niihästi inimestel kui loomadel ühesuguselt: „Kõik lähewad ühte paika; kõik on põrmust, ja kõik saawad jälle põrmuks.“

21. salm ei taha nähtawasti wahet teha looma ja inimese waimu wahel, waid siin tõstetakse ainult küsimus: Kas keegi võib teha wahet ja ära määrata, et ühe waim ülespoole ja teise waim allapoole lähed. Teistes tõlgetes (saksa- ja wenekeelsed) kõlab see salm järgmiselt: Kes teab, kas inimese eluõhk (waim) lähed ülesse ja kas weiste eluõhk (waim) lähed alla maasse? Sellega Roguja tahab ütelda, et keegi ei tohi end seepärast arwata paremaks loomast, et ta mõtleb oma waimu või eluõhu ülesse minewat ja looma eluõhu allapoole minewat. Selle waate ärarahoidmiseks ta tõstabki küsimuse: Kes teab, kes võib seda tõendada, et eluõhk üldse lähed kahte kohta?

Minu te wõimalus inimesel — lasta end lahutada elajast — seisab selles, et Jumal teda puhastaks ja talle kingiks igawese elu armuannina, mille ta saab kätte Kristuse tulemisel, õigete ülestõusmisel.

G. R.

Keegi pole taewasse läinud?

1) Kuidas mõista Joh. 3, 13, et keegi pole taewasse läinud, kuna Elias, Genof ja Mooses läksid taewasse? (D. L.)

— Gelmistest salmidest nähtub, et keegi peale Jeesuse pole taewast maha tulnud, et rääkida ja seletada taewastest asjadest. Selles mõttes ütleb ta, et keegi pole taewa läinud, kes oleks jälle maha tulnud ja inimestele õpetanud taewaseid asju. Genof, Mooses ja Elias on kindlasti taewas.

Paljudel juutidel oli walewaade, nagu oleks Mooses käinud taewas, kus talle anti käsuõpetus. Selle waate tahab Kristus oma ütelsusega ümber liikata (M. Clark).

2.) Kuidas oli Kristus esimene surnutest? 1. Kor. 15, 20? (M. R.)

— Maailma ajalooos oli küll teisi inimesi enne

Kristust üles tõusnud. Jumala juures, tema lu-nastuseplaanis oli Kristus ette nähtud tapetuna ja ülestõusnuma enne, kui see siindis tegelikult. 1. Peetr. 1, 20. Tema surma ja ülestõusmist kuulutati ette prohwetid (Saul 16, 8—10), mille tõttu see oli kui siindinud tõsiasi. Tugedes tingimatule Kristuse ülestõusmisele, mõisid mõned ifitud inimeste ajaloo arwestuses küll enne tõusta. Madamas surid kõik inimesed, sellega oli tema esimene surnutest, ehkki Nabel suri enne teda, samuti kõik surnud äratatakse Kristuses, mille tõttu tema on esimene ülestõusnutest, kui ülestõusmise esimene wili. 1. Kor. 15, 20. 21 G. R.

Kuueharulisega märkimisest.

Mis tähendab kuueharulisega märkimine, Ejel. 39, 2? (D. P.).

— Teistes tõlgetes puudub sõna „kuueharulisega märkida“. Toon siin mõned tõlked. Saksa keelne Lutheri tõlge salmi algusest: „Waata, ma tahan sind tagasi jaata ja meelitada“ („meelitada“ on kuueharulisega märkimise ajemel). Saksa. Menge tõlge: „Ma tahan sind siia meelitada ja wedamisnõoriga (ohelikuga) wedada“. Elberfeldi tõlge: „Ja ma pööran ju tagasi ja toon siia.“ Soome keeles: „Ja ma pööran sind tagasi ja saadan su wälja“. Wene keeles: „Ja pööran su tagasi ja wiin sinu“. Inglise keeles on nimetatud midagi kuuest: „Ja ma tahan sind tagasi pöörata ja tahan sinust jätta ainult kuwenda oja“. Häremärtuses ütleb aga weel teise tõlke wõimaluse: „Ja ma tahan sind tagasi pöörata ja sind tõmmata tagasi kuueharulise konksuga“. Nähtawasti seisab mõnes käsikirjas sõna kuus sees. Üldine mõttekäik on siiski see, et Jumal tahab Gogi, kes Sisraeli waenlane, tagasi tuua ja wälja jaata, teda otsekui „kuueharulise“ konksuga (mis-sugune riist oli tuntud tol ajal) wedades. Mingisugusest märkimisest aga pole üldse juttu.

G. R.

Egiptuse wiis linna.

Kuidas mõista Jeesaja 19, 16—18? (D. P.).

— Iskand kuulutab selles peatükis esmalt karistust, mis peab tulema Sisraeli peale ja hiljem, 18. salmist alates, Egiptuse ümberpöörmise algust. Pärast seda, kui egiptlaste usk oma jumalatesse on lõõnud kõikumama, nad hakkawad otsema lepitust Sisraeli Jumalaga. 18. salmist ja edasi toonitatakse, et tõelise Jumala tundmine tungib nende jella. Wiis linna on eriti nimetatud, kes räägi-

mad Aaanani keelt, keelt, milles kuulutatakse tõe. Nähtavasti ei taha prohvet siin mitte ainult toonitada egiptlaste sümbolset arvu — viis — vaid mõtleb linnu, kuhu elava Jumala tundmine kõige täielikumalt leuiv. Üht linna hüütakse Sirheresiks, s. o. „hämitus“. Wiimase linna all tahetakse mõista „päikese linna“ Seliopolist (Su), mis oli kuulus Egiptuses. Millal see prohveti-kuulutus täide läks, on raske ütelda. Võimalik, et see minewikus juba täitus; võimalik, et see ennuustus haarab terve Egiptuse ajaloo; võimalik, et siin tuleb otsida ka mingisugust sümbolset tähendust. Kindel on, et Egiptus on saanud karistatud Jehooiva poolt ja et sinna on tunginud ka elava Jumala tundmine. Ekslik on seletus, mida tahetakse anda mõnede poolt, et viie linna all mõeldakse viit tänapäevast maailmajagu ja Aaanani keele all ujukeelt. Säärast seletust võib tarvitada ainult võrdluseks. Jumal räägib niiski siin tõelisest Egiptusest.

G. R.

Kuldne klamber

(Augus 58. leheküljel.)

mala tundemärki ja nende vahel, kes kannavad mäskulise riigi tundemärki.

Issand tahab, et tema päewa ei pea peetama lodewalt, nagu jeda nädala esimese päewa pidajad teevad. Meid kästakse mõelda hingamispäewast terve nädala jooksul, et oma tööd ja tegevust võiksite korraldada jamaajelt, et õieti ja õigel ajal pidada jeda päewa. Harilik äripäewatöö peab kõrwale pandama enne päikese loojemist reede õhtul. Hingamispäewal pandagu kõrwale ilmaliku sijulised raamatud ja ajalehed. Mida inimene loeb ja mõtleb, see täidab ka jüdant ja awaldab talle mõju.

Berefond peab olema ette valmistatud rahupäewa wastuwõtuks. Mõned lähewad siis alles jaama, kui päike hakkab wajuma filmapiirile. Teised püüawad weel midagi ära teha, poes kama jne., mis kõik oleks mõinud warem jündida. See pole õige. Neg, mida püütakse mõita jellijelt, pole õnnistujeks, waid kaotujeks — ajalikul ja eriti hingelijelt. Paljudel lähewad kaduma hingamispäewa õnnistujed, kuna ei panda tähele jumalikke eeskirju jelle õiges algamises ja pidamises.

Meid hoiatatakse, et jel päewal ei pea mõtlema ja rääkima tühjelt asjust. Siin on juurim hädaõht. Jeej. 58, 13. Hingamispäewa pühadusest ja jelle õigest pidamisest soovitaksin lugeda eestikeelses tunnistuses Iht. 154—161. Wäga tähtsad mõtted loeme ka White ingliskeelses tunnis-

tuses 2. anne Iht. 703—705: „Kui hingamispäew algab, me peame tähele panema endid, oma tegusid ja jõnu, et me ei rööwiks Jumalat, kaotades endale aega, mis kuulub Jumalale.“ „Jumal ei nõua ainult, et me loobujine hingamispäewal kehali-jeft tööst, waid et meie meel jaaks harjutatud mõt-tema taewalikkudele asjadele. Meljandast kä-juft astutakse üle, kui westeldakse ilmalikkudest asjadest, wõi kui jututakse westlusesse ja naljameit-misesse. Kui kõneleme ükskõik millest, mis tuleb meele, see on oma sõnade rääkimine. Jga kõrwalekaldumise õigusest wõib meid orjusesse ja hukamõistmisesse.“

„Need, kes pole täielikult ümber pöörnud tõe-lesse, jageli oma mõtted wabalt wõhida maie tegevuse juures, ja kuigi nad puhkawad kehali-jeft tööst hingamispäewal, nende keel räägib jellest, mis on nende meeles — oma loomadest, wiljast, kahjust ja ka just. See kõik on üleastumise hinga-mispäewast. Kui meel on täidetud ilmalikkudest asjadest, siis ilmutab jeda keel, jelt millest jüda täis, jellest räägib juu.“

„Nõgu taewas, näidati mulle, waatleb ja pa-neh tähele hingamispäewal neid, kes tunnistawad enda kohta maksmaks neljanda käju nõuded ja peawad hingamispäewa. Inglid märgiwad üles jelle huwi, mis nad näitawad jelle püha korralduse wastu. Neid, kes pühitsewad Issandat Jumalat oma jüdamis ja kellel on täpselt pühendatud meele-laad ja kes püüawad ära kaotada õieti pühad tunnid hingamispäewal, et austada Jumalat, ni-metades hingamispäewa rõõmuks — neid inglid õnnistawad erilise walguise ja terwisega, ja neile anti erilist jõudu. Kuid teiselt poolt inglid pöördusid neist, kes ei hinnanud küllaldajelt Ju-mala pühitsetud päewa pühadust, ja nad kõrwal-dasid neilt walguise ja jõu. Ma nägin neid ole-wat kaetud pilwega, arguses ja jageli kurwad. Nad tundsid Jumala Püha Waimu puudumist.“

Siin näeme, et õige hingamispäewa pidamise läbi võimaldatakse Jumalalt walguise, terwise ja jõu juurekaswu usklikule hingele. Rahu ja usujul-gus täidab jelle sõnakumuleliku lapse jüdamis. Mitmed, kahjust, ei tunne rahupäewa õiget tähendust enda jaoks ja nad on hoolitud ja ükskõikjed jelle käju täitmisel. Sääraste teguwisi tulemusena täidab inimese jüdant rahutus, leigus ja Issanda juur õnnistus jääb tulemata. Meie usutumis-tusel on siis wäärtus, kui me elame läbi jeda oma elus. Hingamispäewa küsimus on wiimises kuul-tuses üheks peapunktiks, millele pöördub rah-wa tähelepanu; jee pärast peab ka teiste inimeste ees meie elu tõendamata, et usume hingamispäewa pühadusesse ja õnnistusesse.

Gd. Mey.

Wäljaandja: G. B. Adw. R. Eesti Liit. Toimetus ja talitus: Merepuiestee 14-a. Tallinn.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt.

Tellimishind: Afsinumber 15 senti, poolaastas 75 senti, aastas 150 senti. Posti jooksew artwe 192.